

Titel: Vidner fra Holocaust

Tema: Folkedrab

Fag: Historie og KS

Målgruppe: Ungdomsuddannelser

Tv-udsendelse: Vidner fra Holocaust, DR2, 28.04.2021, 55 min.

Hvordan var livet i kz-lejrene? Eleverne arbejder med fakta- og fiktionskoder og lærer at tage systematiske noter. Vejledningen lægger op til, at eleverne arbejder med at analysere forskelligartede historiske materialer om Holocaust. Vejledningen har fokus på de personlige beretningerne og på, hvordan programmet formidler beretningerne.

Faglig relevans/kompetenceområder

Tv-udsendelsen kan bruges i både udskolingen og på ungdomsuddannelserne i arbejdet med Holocaust. Programmet er bygget op omkring interview med overlevende fra Holocaust og er derfor egnet til et forløb med fokus på autentiske personer som kilder.

Ideer til undervisningen

De første opgaver og aktiviteter knytter sig direkte til programmet, mens den sidste del af vejledningen giver forslag til, hvordan man på baggrund af programmet kan arbejde med et innovativtprojekt, hvor eleverne skal lave forslag til en udstilling og brochure.

Før udsendelsen

Inden eleverne skal arbejde med programmet, skal de have arbejdet med lærebogsmaterialer om den nazistiske raceideologi og racepolitik.

Undervejs

Eleverne ser udsendelsen og udfylder et skema som dette undervejs:

De overlevende Hvordan præsenteres de deltagende? Hvilke virkninger har det på seerne?	
Ghettoerne Hvordan beskrives livet i ghettoen?	
At miste Hvordan påvirker tab af familiemedlemmer de overlevende?	

Transport Hvilke forhold var der under jernbanetransporten?	
Ankomst Hvad sker der ved ankomsten til lejrene? Hvordan oplevedes og beskrives ankomsten – herunder udvælgelsen?	
Livet i lejren Hvordan var livet i lejrene? Hverdag stod kz-fange opstillet i timevis. Hvordan husker de overlevende de daglige appeller? Hvilke opgaver blev kz-fangerne brugt til i lejrene? Hvorfor kunne det være en fordel at have et job uden for lejrene?	
Befrielsen og overlevelse Hvordan beskrives befrielsen? Hvilke tanker og følelser udtrykker de overlevende om at have overlevet?	

Efter udsendelsen

Eleverne samler op på skemaet i grupper. Her taler eleverne svarene igennem og sikre at noterne til filmen blive korte og præcise.

Derpå kan de overveje programmets opbygning og æstetik:

- Hvilke virkemidler anvender programmet? Kom her ind på musik, klipning, sort-hvidformatet og brugen af billeder fra lejrene
- Hvordan påvirkes den historiske formidling af de anvendte virkemidlerne?

Kildeovervejelser

I kombination med virkemidlerne skal eleverne foretage relevante kildeovervejelser:

- Hvad er oprindelsessituationen?
- Hvad betyder det, at beretningerne ikke er samtidige?
- Hvorvidt kan beretningerne anses for at være repræsentative?

Eleverne samler op på efterbehandlingen i matrixgrupper.

Videre arbejde:

Projektarbejde i grupper: Hvordan skal vi mindes Holocaust?

Hvad sker der, når de sidste vidner til Holocaust er væk?

”Eleverne er blevet hyret af det lokale bibliotek til at lave en udstilling og et lille udstillingshæfte om Holocaust”.

Fase 1: Undersøge, indsamle og udvælge materialer

I den første fase skal eleverne undersøge Holocaust. Her kan man vælge at give grupperne forskellige temaer eller stille opgaven mere frit, så grupperne selv udvælger et fokus. Det vigtige i denne fase er, at eleverne arbejder med forskelligartede kildetyper og fremstillingsstof, som skal inddrages i hæftet og udstillingen. Nederst i vejledning er der forslag til forskellige CFU-materialer, som er relevant at låne til eleverne.

Produkt:

Der skal udarbejdes en ”synopsis”, som består af kildeanalyse af 3-5 kilder, som gruppen ønsker at inddrage i det videre arbejde. Analyserne skal være en udvidet disposition med overskrifter, centrale pointer i stiksætningsform og en konklusion. Derudover skal der være en materialeoversigt over de vigtigste materialer, eleverne har fundet i deres undersøgelse.

Fase 2: Ideudvikling

I denne fase skal eleverne idégenerere og ideudvikle et udstillingskoncept. For at hjælpe eleverne kan man eksempelvis opstille en række krav til udstillingen. Det kunne være, at biblioteket har krav og forventer til ustillings- og formidlingsformen:

- at udstillingen består af både fysiske og et digitale rum dvs. plakater, genstande, installationer, skærme som kan vise tekst, billeder, filmklip etc.
- at udstillingen inddrager forskellige teksttyper, genstande, levende billeder og fotos.

Undervejs i idégenereringen skal eleverne lave peerfeedback. Det kan eksempelvis laves som ”Løvernes hule”. Grupperne fremlægger en plan for deres udstilling og udstillingshæfte. Fremlæggelsen skal inddrage en ”model” over udstillingen og et kort pitch. Herpå får gruppen respons på ideerne af ”Løverne” som er sammensat af elever fra 2-3 andre grupper.

Efter input skal grupperne færdiggøre deres ideudvikling.

Produkt:

Grupperne aflever ”et mockup” dvs. en skitse, model, tegning som illustrerer gruppens ide. Man kan stille forskellige krav til gruppernes mockup såsom:

- der skal være en beskrivelse af udstillingen og dens elementer
- der skal være en beskrivelse af hvilke materialer – tekster, billeder, videoer etc. – som skal indgå i udstillingen samt disses indhold/formål
- der skal være en disposition for udstillingshæftet og en beskrivelse af, hvordan det skal spille sammen med udstillingen.

Fase 3: Produktion

Denne fase kan inddrages og skaleres efter tid og muligheder. Eleverne kan således nøjes med at producere enkelte dele og elementer til udstillingen eller blot udarbejde udstillingshæftet.

I produktionsfasen er det vigtigt at inddrage feedback og peerfeedback, så grupperne kan nå at forbedre deres produkter.

Supplerende materialer

Følgende er forslag til supplerende materialer, der evt. kan lånes på CFU:

Kvinderne, der overlevede Ravensbrück <https://kp.mitcfu.dk/TV0000126814>

Helt normale mænd - det glemte Holocaust <https://kp.mitcfu.dk/TV0000126790>

Fotografierne fra Auschwitz <https://kp.mitcfu.dk/TV0000126815>

Skæbnefortællinger fra Auschwitz <https://kp.mitcfu.dk/TV0000120381>

Prisoner number A26188: Henia Bryer (engelsk uden danske tekster) <https://kp.mitcfu.dk/TV0000033549>